

Brüssel, 21. jaanuar 2019
(OR. en)

5441/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0218(COD)

AGRI 25
AGRIFIN 2
AGRIORG 2
AGRILEG 11
CODEC 122
CADREFIN 23

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Komisjoni dok nr:	9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus, määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, määrust (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veinitudode määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta, määrust (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks, ning määrust (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks – Teave eesistujariigilt

1. Komisjon avaldas 1. juunil 2018 tulevase ÜPP jaoks kolm seadusandlikku ettepanekut. Põllumajandustoodete ühise turukorralduse määruse ettepanekus esitati mitu muudatusettepanekut veinisektorit käsitlevate sätete kohta. Nende hulgas näib olevat kõige vastuolulisem veiniviinamarjasortide ettepanek. Komisjon teeb ettepaneku anda liikmesriikidele ja veinisektorile võimalus kasutada:
 - sorte, mis kuuluvad *Vitis labrusca* liiki;

- sorte Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton ja Herbemont, mis olid aastaid tagasi keelatud põhjustel, mis mõnede arvates enam ei kehti;
- *Vitis vinifera* liikidevahelisi hübriidsorte koos muude *Vitis* liikidega kaitstud päritolunimetustes, nii nagu neid juba kasutatakse kaitstud geograafiliste tähiste puhul (KGT).

Komisjon põhjendab selliste võimaluste ettenägemist majanduslike ja keskkonnavaluste kaalutlustega. Hübriidsordid ja *Vitis labrusca* liiki kuuluvad sordid kohanevad enamasti paremini kliimamuutustega, mis praktikas tähendab seda, et nad peavad paremini vastu halbadele ilmastikuoludele, näiteks põua ja kõrgete temperatuuride korral. Enamjaolt on neil ka parem vastupanuvõime haigustele, sealhulgas tavapärastele viinamarjasortide hulgas levivatele haigustele ja kahjuritele, näiteks viinapuu ebajahukastele, jahukastele, hahkhallitusele (*botrytis*) ja *phylloxera*'le. Haigustele vastupanuvõime mõjutab otseselt ka pestitsiidide hulka, mille kasutamist saab märkimisväärselt vähendada ning millel on seega positiivne mõju keskkonnale ja põllumajandustootjate kasumile.

2. Viinamarjadega seotud sätteid ja täpsemalt veiniviinamarjasorte puudutavaid küsimusi arutati kõigepealt põllumajandustoodete tööühmas 2018. aasta septembris. Delegatsioonid avaldasid suulistes sõnavõttudes ja kirjalikes märkustes üsna tugevat vastuseisu sellele ettepanekule, tuues välja kõnealuste sortide kasutuselevõtmisest tulenevaid võimalikke tervise- ja fütosanitaarriske. Nimetatud teemat arutati edasi 2018. aasta novembris põllumajanduse erikomitee koosolekul, kui eesistujariik Austria esitas kolm küsimust, et hinnata täpsemalt, kui suur on toetus igale komisjoni ettepanekus esitatud kolmele alaküsimusele. Arutelude käigus ilmnis selge arvamuste erinevus viie peamise veinitootjariigi, kes on kindlalt ettepaneku vastu, ning ülejäänud liikmesriikide vahel, kes oleksid kas paindlikud või sooviksid selle kindlasti heaks kiita. Delegatsioonid, kes on valmis ettepanekut toetama, tõid toetamise peamise põhjusena esile keskkonnakaalutlused ning selle, et puuduvad teaduslikud tõendid varem mainitud võimalike terviseriskide kohta. Samuti rõhutasid mõned delegatsioonid asjaolu, et komisjoni ettepanekuga ei nõuta liikmesriikidelt selliste sortide lubamist, vaid üksnes antakse valikuvõimalus seda teha, mis nende arvates peaks olema avatud. Ettepanekut vastustavate riikide esitatud väidete hulgas on peamiselt märgitud Euroopa veinikvaliteedinõuete languse ohtu.

3. Eesistujariik Austria poolt 2018. aasta detsembris korraldatud veiniseminaril esitasid mitu sõnavõtjat teaduslikke ja ajaloolisi fakte, et tõendada selliste sortide kasutuselevõtmise eeliseid ja puudusi.

Ühelt poolt märgiti, et kõnealused sordid võivad olla kasulikud nii tootjatele kui ka tarbijatele, kuna nende puhul kasutatakse märkimisväärselt vähem pestitsiide ning seetõttu on neil positiivne mõju keskkonnale ja põllumajandustootjate kasumile.

Teiselt poolt rõhutati, et *Vitis labrusca* liiki kuuluvate veiniviinamarjasortide ja veel kuue keelatud sordi kasutuselevõtmise lubamine langetaks veinitoodete kvaliteeti ning võiks seetõttu mõjutada Euroopa veinide mainet, mis on saavutatud suurte jõupingutuste ja rahaliste vahenditega. Kõnealustest sortidest toodetud veini kvaliteet ja konkurentsivõime ei vasta Euroopa ja maailma tarbija ootustele.

Lõpetuseks, ettekandes haigustele vastupidavate viinamarjade ja tulevaste viinamarjaistanduste kohta rõhutati edasise teadus- ja innovatsioonitegevuse rolli kõnealuses sektoris ning vajadust leida uued geneetiliselt vastupidavad sordid, et kõrvaldada mõned pestitsiidide kasutamisega seotud negatiivsed aspektid. Tehnoloogia arengu praegune tase ja eriteadmised pakuvad suuri võimalusi viia läbi viinamarjakasvatuse alaseid teadusuuringuid ja luua uusi kestlikke sorte, mis kohanevad maaviljelustingimustega ja mida võiks veinidegusteerimise kvaliteedinõuetele vastavalt asjakohaselt välja valida.

*

* *

Seoses sellega palutakse ministritel osaleda 28. jaanuaril toimuval nõukogu istungil arvamuste vahetuses, mis põhineb järgmistel küsimustel.

1. küsimus. Võttes arvesse veiniseminaril esitatud ettekannetes ja seejärel jagatud dokumentides välja toodud väiteid, kas oleksite valmis nõustuma avama turu Vitis labrusca liiki kuuluvatele veiniviinamarjasortidele ja veel kuuele keelatud sordile? Või kas eelistaksite jätta olukorra kõnealuste viinamarjasortide osas muutmata?

2. küsimus. Võttes arvesse eelmist küsimust, kas olete nõus, et Vitis vinifera ja muude genus Vitis liikide ristamisel saadud viinamarjasordi kasutamine võiks olla kaitstud päritolunimetusega veinides lubatud?
